

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 " — "
Na štvrt' roka... — 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ' a vydavateľ' :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo :
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. ~~szám.~~
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Z mrtvýchvstanie!

USIM ísť do Jeruzalema — povedal Pán Ježiš učedníkom svojim — kde stari ľudu, zákonníci a veľkňazi mučiť a trýzniť budú a konečne ma usmrtia. Ja ale v tretí deň vstanem z mrtvých.

A čo Pán Ježiš povedal o sebe, to vyplnilo sa do poslednej litierky. K veľkonočným sviatkom išiel do Jeruzalema a stal sa obetou celého sveta. Premnoho trpel od priateľov i nepriateľov, bo veď ako nevinného odsúdil ho Pilát, potupili, oplúvali, trňovou korunou korunovali a konečne ukrižovali ho židi a pohani, svitol ale tretí deň a On, ako predpovedal, slávnostne vstal z mrtvých, žije a kraľuje, žiť a kraľovať bude na veky!

Podobný osud stihol i Jeho svätú Cirkev. Cez dlhých tri sto rokov prenasledovali ju židi a pohani. Veriaci jej pravému a živému Bohu klaňať sa mohli len v podzemných jaskyňach a v katakombách; predhadzovali ich lvom, tygrom a iným dravcom; rezali ich na poly akp kláty, lámali ich v kolesách, pálili, pražili za živa a trýznili iným neslýchane hrozným spôsobom. Cirkev Kristová ale prežila všetkých ukrutných jej trýzniteľov a zkrísená z podzemných jaskýň rozprestiera sa, žije a panuje po celom svete a žiť bude až do konca sveta a brány pekelné nepremôžu ju!

Ako prenasledovali Krista Pána na zemi, kým ho usmrtili na dreve Kríža, podobne prenasledovali a bohužiaľ prenasledujú i po dnes Jeho svätú Cirkev a pravdu, ktorú ohlasoval a za ktorú na Golgote zomrel. Cez všetky stáročia pravda vždy mala vztekľých nepriateľov a tí prenasledovali a prenasledujú aj prítomne každého, kto ju vyznáva a ohlasuje.

Ponevác zásady, ktoré ohlasuje a za ktoré bojuje kresťanská ľudová strana, sú nepodvratne čistá pravda, preto neustále vystavená je najvztekľejším nápadom.

Sotva povstala, oborily sa na ňu a zvliekly ju do čierneho blata všetky liberálne a židovské noviny a mnohých aj odvrátili od nej. Kruté prenasledovania ale a nevýslovný teror, aké podstúpila kresťanská ľudová strana pri voľbách pod Bánffym, na veky ostanú v pamäti jej prívržencov. Liberálni volební predsedovia nohami šliapali volebné zákony, ubohých voličov cez viacej dní a nocí držali na volbišti, pozbavovali ich volebného práva, nepúšťali ich k hlasovaniu a s pomocou liberálneho úradníctva, žandárov a vojska všetko vynaložili na to, aby vykynozili kresťanskú ľudovú stranu a to jedine preto, bo je kresťanská a zastáva pravdu. Kresťanskú ľudovú stranu liberáli a ich spojenci vykorenit a zlomit nemohli. Ačpráve s malým počtom vyslancov, s tým väčšou oduševnenosťou vtiahla ona do krajinského snemu. Členovia jej za každej príležitosti neohrozene bojovali za Cirkev a práva ľudu. Neodškripiteľný výsledok odhodlaného vystupovania jej bol úpadok a rozpadnutie sa starej liberálnej strany. Pravda, akú ohlasuje a za ktorú bojuje kresťanská ľudová strana, zvíťazila!

Pod koalíciou sosilnená kresťanská ľudová strana zásady kresťanské v duchu Krista Pána hľadela uplatniť na celom dejišti zákonodarstva a verejného života. V mnohom ohľade sa jej to aj podarilo. Liberáli ale a ich spoločníci báli sa že by Uhorsko s pomocou kresťanskej ľudovej strany pretvorené byť mohlo v štát kresťanský a všetky dovolené a nedovolené prostriedky použili k rozpadnutiu sa koalície.

Hneď po rozdadaní sa koalície, po všetkých stranách krajiny začali dvíhať hlavy starí liberáli. S tým aj nastaly nové borby a prenasledovania pravdy. Pri nových voľbách odocela a

na vždy mala byť vykorenená kresťanská ľudová strana. K tomuto cieľu upotrebené byly terror, podvod, podplácanie, násilensvá úradníctva, vojska, žandárov, prenasledovanie, prehánanie voličov a také prostriedky, aké pri voľbách nikde na svete nepredchádzajú. Vzдор toho všetkého ale kresťanská ľudová strana, ačpráve v menšom počte, lež pevná a nezlomná vtiahla do krajinského snemu. Pravda, ktorú pochovať chceli liberáli, znovu zvíťazila!

Víťazstvo a z mŕtvýchvstanie pravdy, ohlasujú reči, ktoré v krajinskom sneme a za každej príležitosti po celej krajine prednášajú kresťanskej ľudovej strany vyslancovia: pápežský praelát Ján Molnár, skutočný vnútorný tajný radca Stefan Rakovszky, Georg Szmrecsányi, Karol Huszár, Štefan Haller a Anton Beszkid. I najurputnejší nepriateľ musí uznať, že vyslancovia kresťanskej ľudovej strany pri každej debatte vládnu celým krajinským snemom. Kto hodil na povrchie politického života háklivú národnostnú otázku? Kto odhaluje tajemstvá a prečiny slobodných murárov? Kto vyzýva vládu aby ostrou metlou vymetala korrupciu, aká panuje v jednotlivých odvetviach verejnej správy a v širokých vrstvách pospolitého života? Kto sa zaujma za krušný osud vysťahovalcov? Kto bojuje proti zaplaveniu krajiny cudzími nebezpečnými živlami? Kto zastáva malých ľudí, malých hospodárov a remeselníkov? Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany!

Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany neohrozene bojujú za pravdu, ktorú ohlasoval Kristus. Pravdu Krista Pána židi a pohani môžu trýzniť, bičovať, križovať, usmrtiť nemôžu ju nikdy. Toto je naša nádej a pevné presvedčenie nase, že pravda, ktorú ohlasoval Kristus Pán, a ktorú pevne a verne nasleduje kresťanská ľudová strana, zvíťazí ako božský pôvodca jej Kristus, keď z mŕtvých vstaním svojim premôhol žihadlo smrti.

Nasledujme túto svätú pravdu ako nezkladne oddaní prívrženci kresťanskej ľudovej strany a Uhorsko z terajšieho hrobu liberálnej tmy pohanskej vzkriesené, z mŕtvých vstane ako štát kresťanský.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Vítazstvo ľudákov — porážka liberálov v Trenčianskej.

(Dokončenie.)

Z nasledujúcich výpovedí svedkov. trenčianskeho procesu každý nepredpojatý človek presvedčí sa môže o tom, ak nespravodlivo a nesvedomite obžalovali katolíckych kňazov liberáli a je to spolu neodškripitelne zrejším dôkazom toho, ak smutný a biedny zástoj pri posledných voľbách hrali národnári vodcovia. Ako ďalší svedok vyslyšaný bol Rudolf *Matter*, lesník pánstva katolíckeho Ballestrema. O tomto lesníkovi vie sa verejne, že *on hlas sluboval Gyurissovi a hlasoval na Léwayho*.

Ako obťažujúci svedok obžaloby svedčil, že o vyzvaní, ktoré Lonszkymu imputujú, že ho vyhlásil v kostole, *ničoho nevie* a že tam nebol; nevie ani o tom, že kaplán Molnár vyhráždil sa na Rakovej odopretím koledy, zarovnak nevie ani o tom, že starobystrickí kňazi kázali proti pracovnej strane.

— S Tomanekom (zvestným to demagogom panslávskym) — povedal *Matter* — bol som kortešovať v Starej Bystrici, *tam ľud to hovoril, o Tomanekovi, že to neni kňaz, lež preoblečený židák*. Druhých kňazov som ja tam nevidel, reprodukovať viem len výpovede, ktoré som čul od druhých ľudí.

— *Viete o tom, že kňazi búrili ľud?*

— *Nie*. Všetko čo som tam čul od ľudu, držal som za naničodnú *pletku*.

Fiškus: Bol tam ľud fanatizovaný, je to pravda, že ženy kamene skrývaly pod zásterkami?

— Čul som vykrikovať ženy, že liberálov treba kamenovať; aj to som čul ako hrešily *Tomaneka* a krasňanského farára.

Dr. Emil *Orván*, čacanský advokát bol druhý korunný svedok obžaloby. *Bezprostsedne nič nevie udať, ani proti jednému kňazu z čoho boli obžalovaní*. Ako hlavný stĺp Léwayho strany, nazdával sa, že pred súdom nestojí ako svedok, lež že má právo žalobu zdvihnúť proti kňazom a proti kresťanskej ľudovej strane ako vraj už od roku 1896 búrili a fanatizovali ľud. Pri tom ale chýrny ten fiškál a svedok mal len to malé nešťastie, že *zo všetkého čo proti kňazom a kresťanskej ľudovej strane uvádzal, ani slovička nevedel*

dokázat a hrozne sa kompromitoval pred celým svetom.

Karol *Gajáry* evanjelického vierovyznania magazinár košicko-oderbergskej železnice bol ďalší svedok.

— Z čieho poverenia sprevádzal ste po čacanskom okrese *kortešovať cudzého kňaza Tomaneka*?

Svedok: Nikto ma k tomu nepoveril. Mal som niekoľko dní slobodného času; dozvedel som sa, že do Starej Bystrice svolali *versammlung*, mňa zaujímajú také veci, preto som ta išiel.

— Veď vy ale na Čaci bývate a Stará Bystrica je ďaleko odtiaľ, musel ste len predsa mať daakú pohnútku, aby ste ta išiel.

— Ja som s Meskom, zarovnak úradníkom železničným a s mojím priateľom z vlastného odhodlania išiel do každej dediny.

Predseda: Ja tiež mám volebné právo a predsa nechodím po dedinách, čo predsa malo vás k tomu, že ste chodil po dedinách? Snáď ste kortešoval?

— *Nie*.

— No, teda čo ste zkusil v Starej Bystrici a v celej doline?

— Tomanek v Novej Bystrici šiel do kostola, lež neslúžil omšu. Po službách božích povedať chcel reč pred kostolom, ľud ale začal spievať a dali sa aj do zvonenia, nemohol teda povedať jeho reč. Ztadtaľ sme tiahli do Starej Bystrice, tam ale očakávalo nás podobné nešťastie. Ľud éljenoval Gyurissovi a volal *abcug Léway*. Tomanekovi ženy nadávaly do židákov a nedali mu hovoriť.

— Bolo tam mnoho vojakov?

— Veru bolo; a pre nás to bolo veľmi dobré, bo ináč neviem, čo by sa bolo s nami stalo; nadovšetko so ženami nebolo možno ničeho vykonať. Ako som sa so ženami shováral povedaly mi, že im vieru idú odobrať.

— Nuž keď tam nálada bola tak nepriateľská, ako ste sa mohol shovárať s tými ženami?

— Oni to medzi sebou povedaly a ja som to počul.

Fiškus: Nuž či tam bolo nebezpečné položenie?

Svedok (odpovedal po slovensky): Veru sme mali strachu dosť. (Hlučný smiech.)

Predseda: Čul ste aj to, že farár v kostole hovoril dačo o volbe?

— Nečul som, len to, že ľudia pracovnú stranu menovali židovskou stranou.

— Bola v okrese všade rozčulenosť?

— Na jednotlivých miestach panoval pokoj a bolo ticho, inde zas bola rozčulenosť.

Svítek farár pýta sa svedka: Vy to tvrdíte, že ľudia z akejsi pajty volali abzug Lévy a éljenovali Gyufissa; videl ste medzi nimi aj mňa v tej pajte?

— *Nevidel som*, bo ste ďalej stál vedľa plotu a éljenoval ste.

— Platili vám volačo?

— Nie, ja som chodil na svoje útraty.

Tihamér Mesko, úradník košicko-oderbergskej železnice, r. katolíckeho náboženstva, rodený maďar, po slovensky ani nebovorí, fanatičný nepriateľ panslávov, bol nasledujúci svedok.

— Chodil ste kortešovať s Tomanekom?

— Áno.

— Kto vás k tomu požiadal?

— Nikto; ja som sa mu sám ponúkol.

— Znal ste Tomaneka?

— Predtým nie, len keď prišiel sem do okresu, obznámil som sa s nim.

— Kade ste s nim chodil?

— V Bystrickej Doline, v Novej a v Starej Bystrici.

— Máte daakých známych na týchto miestach?

— Nemám.

— Neočúvali vás v Novej Bystrici?

— Tam nám veru vyzvonili. (Hlučný smiech v celej sieni.) Probovali sme hovoriť, ale nás nepočúvali.

— Nuž, akéže tam bolo polozenie?

— Nuž veru ono bolo smutné.

— Pravda, ako komu — poznamenal obranca.

Svedok: Pre nás bolo nepríjemné. Pred stolom sme chceli hovoriť a Tomanek strojil sa veľmi peknú reč povedať.

— Akože to viete?

— Viem to tak, bo som sa nazdával, že veľmi peknú reč povie. Keď ale ľud vyšiel z kostola, kňazi zariadili processiu, ľud spieval a -ačali vyzváňať, tak že ľud od nás odtiahli a

nechali nám len niekoľko žien a takých, čo nemajú volebného hlasu. Preto ale ešte aj týmto chceli sme reč držať, ženy ale aj tých niekoľko chlapov odštúrily od nás a povedaly: «idzte preč ztadialto, ľudia, nepočúvajte toho *ancikrista*. Potom sme sa pomiešali medzi ľud; pri tom nam povedali, že to neni kňaz, lež preoblečený židák, «My máme svojho kňaza — povedali — toho vďačne počúvame, tohoto židáka ale nie; bo prečo neide Tomanek ku našim kňazom, prečo chodí so židákmi? Keby on mal dobrý úmysel, navštívil by aj našich kňazov!» Ztadiaľ sme išli do Starej Bystrice; tam pod rečou Tomaneka, jednostajne volali abzug Lévy a nech žije kandidát ľudovej strany. Bol tam aj človek ktorý vyzeral ako kňaz a ten tišil ľudí, aby počúvali aj Tomaneka.

Fiškus: O čom ste sa presvedčil na tejto ceste v tom ohlade, či kňazi vplývali na ľud s náboženskými otázkami?

Svedok: Kňazi vtedy mnoho obcovali s ľudom, ľud pracovnú stranu držal za stranu židovskú, ľudovú stranu ale za stranu katolícku; pravdepodobne stalo sa to pod vplyvom kňazov, videl som ale vyvesené aj také plakáty, *aby kresťan hlasoval len na katolíka*.

Obranca: Na Čaci nebol vyvesený taký kontraplakát, ktorý prilepovať dala pracovná strana a na ktorom stálo: *Éljen Lévy ako dobrý katolík?*

— Áno, bol.

— U ľudu zbadal ste oduševnenosť alebo rozčulenosť?

— To ja neviem.

Obranca: V aký deň ste boli v Novej Bystrici?

— Na Božie Telo.

— Nuž, keď ľud s jeho kňazmi, pri vyzváňaní s processiou vyšiel von z kostola, ako ste to vy a aj Tomanek srovať mohli s úctou ku náboženským obradom, že ste processiu Božieho Tela pobúriť chceli kortešskými rečiami? Veď je to výstupok, ktorý trestá zákon.

Toto boli všetko svedkovia obžaloby, ktorých svedectvá docela podvrátily falošné obžaloby liberálov zlomyselne zdvihnuté proti kňazom. Tým viacej zničily tie hnusné obžaloby, výpovede svedkov obrany, medzi ktorými boli: *Ján Marejka*, *Franc Hutira Stolička*, *Štefan Dubáč*,

Georg *Dubáč* Garážda, Matej *Dubács*. Títo nepodvratne udali obsah turzovskej kázne, v ktorej ani reči nebolo o politike a ktorá zakončená bola s napomenutím ku ztriezvemu nabožnému životu.

Vendelin *Kutlík*, starobystrický žandársky strážmajster predvolaný bol, aby, ako dľa jeho stavu kompetentný svedok referoval o nálade, aká panovala v okrese.

Predseda: Pamätáte sa, čo sa stalo v Starej Bystrici pred voľbami?

— Áno.

— Chodievate do kostola?

— Keď mi to služba dopustí, lež nie každú nedelu.

— Pred voľbou chodil ste na farárové a kaplánové kázne?

— Zriedka.

— Viete o tom, či farár Szvitek a kaplán Zászkvara, upotrebili v kázni obžalobou imputované im výrazy?

— *To som nečul.*

— Nečul ste to, že kaplán hrozil sa starobystrickému voličovi a obecnému sirotskému Karolovi Hancsinszkymu, že jestli nebude hlasovať na ľudovú stranu, nepustí ho do kostola, nevysspevedá ho a opluje ho, keď príde do kostola?

— *To som ja nečul.*

— Bol ste na shromaždení, ktoré sriadil Tomanek?

— Áno, bol som.

— Bolo tam aj vojsko?

— Áno.

— Prekazili Tomaneka v prednáške jeho reči?

— Len natoľko, že volali eljen Gyuriss a abzug Léway.

— Iného ste nečul a nezkúsil v tom čase?

— To som videl, že ľudia a páni duchovní vtedy hustej sem-tam chodili, lež prečo, to ja neviem.

— Daakú zvláštnu vec, poburovanie, ste nezbadal?

— Velkostupnú rozčulenosť som nezkúsil; zakročenie zbraňou tam vôbec ani nebolo.

— Tomaneka v jeho reči neprekážali farár alebo kaplán?

— Greben farár ešte napomínal ľud, aby

ho počúvali; Tomanek aj povedal jeho monódu.

Fiškus: Kedy vy obvyčajne zakročujete?

— Len keď vznikne neporiadok alebo ztrhne sa bitka.

— Hancsin, rychtár nevyprával vám nič?

— Mne nie, lež vyprával Zigmondovi Holzmanovi a ten mi povedal, že *by vedel podkúriť kňazovi.*

— *Hancsinszky aký je človek?*

— Poriadny.

— Mal už daakú záležitosť?

— Pod mojím predchodcom bolo proti nemu vyšetrovanie a príčina k upodozreniu, čo ale nevedlo k výsledku.

— Hraniční policajti neboli v Starej Bystrici?

— Čul som že tam chodili.

— S Hancsinským obcujete, keď ho držíte za poriadneho človeka?

— Nie.

— Aký človek je rychtár Hancsin?

— Je on tichý človek, lež pije a keď sa opije, vtedy je garážda.

Ján *Hancsinszky*, starobystrický korunný svedok obžaloby, od volieb je obecným sirotským Na základe jeho výpovede pri vyšetrovaní, obžalovaní sú farár Szvitek a kaplán Zászkvara. Tieto výpovede svedok pri hlavnom pojednávaní zmenil štvornásobne a na otázky obranca a fiškusa svedčil vždy v inom a protivnom smysle. Pri vyšetrovaní svedčil, že farár Szvitek a kaplán Zászkvara v kostole v jednom čase a s tými istými slovami vyslovili inkriminované vyzvanie; včul ale svedčil, že sa to stalo na via-noce a že to len farár povedal; aj to svedčil, že to vyzvanie vzťahovalo sa na pripojenie sa ku ľudovej strane; svedčil ale aj to, že to vyzvanie vôbec ani nebolo a len to bolo povedané, keď zvíťazí pracovná strana, vtedy zatvorí kostoly a zpraví z nich maštale. O kaplánovi Zászkvara svedčil, že použil inkriminované výrazy a keď mu Zászkvara do očí povedal, že cigáni, ešte aj vtedy ostal pri jeho výpovedi.

Zászkvara predložil, že otázocná vec stala sa nasledovne:

V jedon sviatok v máji stáli sme pred farou; šiel tade Hancsinszky, ktorý predtým dobrovolne slúbil pred kaplánom, že nepojde

na žiadne shromaždenie pracovnej strany a keby ho tam volakto videl, môže mu napluf do oči.

Ku prvému shromaždeniu pracovnej strany ale vzdor toho najprvší on sa ustanovil, Na toto zlomenie slova upozornil ho kaplán v spomenuté popoludnie a povedal mu: no pane Muduliák (tak prezývajú Hancsinszkyho) môžem vám už do očí napluf? Na to rozprajedený Hancsinszky dal sa nadávať kňazom. Vtedy kaplán odrazil jeho surové inzulty a povedal mu: kto tak hovorí o jeho kňazoch ten lepšie robí keď nechodí do katolíckeho kostola, lež do zina-gógy a nepríde ani ku spovedi.

Toto dokázali ako očití svedkovia farár Ján *Szvitek* a Magdalena *Simicsek* zo Starej Bystrice oba boli konfrotovaní s Hancsinszkym a povedali mu to do očí, on ale zafate držal sa jeho výpovede.

Fiškus: Vy ste obecný sirotsky?

— Áno.

— Odkedy?

— Od volieb.

— Máte plat?

— Áno, mám 160 korún, z tohoto ale 80 korún musím dať pánu notárovi.

Obranca: Vy ste aj rychtárom bol v Starej Bystrici?

— Áno.

— Prečo ste i ďalej neostal rychtárom?

— Bo ma nekandidovali. (Z rychtárstva tiež pred časom musel zaďakovať).

Hancsinszky nebol pripustený ku prísaha. Predvolaní a vyslyšaní boli ešte nasledujúci svedkovia obžaloby: rychtár Ján *Hancsin*, lesník Jozef *Livora*, organista Štefan *Slovák*, Zigmund *Simék* pomocný notár, žid; Ján *Sztencz* okresný notár, viacej židovských krčmárov zo Starej Bystrice a sedliakov z Novej Bystrice.

Výpovede týchto ale súd nemohol vziať do pohy a všetkých obžalovaných kňazov uznal a vyhlásil za nevinných. Je to víťazstvo kresťanských ľudákov a veľká porážka liberálnych knazožrútov v Trenčantkej.

Zadovážujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!

Človek, stav manželský, deti a familia.

Napisał: Dr. Štefan Krajcsovic.

VIII. Stav manželský.

Za hlavný cieľ stavu manželskému ustanovil Boh, aby sa v ňom život dal defom, aby sa tak pokolenie ľudské od vymretia zachránilo. Čo nasleduje teda z toho najhlavnejšieho cieľu stavu manželského? Nasleduje to, že veľký hriech pácha ten, ktorý nechce mať deti alebo kto popredku vyráta, že on len tolko a tolko deti mať bude.

Môže sa ale stať, že nektorý z manželov je neplodný. Keď takýto stav manželský je bez detí, to doista není hriech, lebo za neplodnosť svoju nikto nemôže. Môže sa tiež stať, že manželia v stave svojom večitú čistotu zaslúbia Bohu. Jako to ku príkladu prebl. Panna Maria a sv. Jozef učinili a jako to čítame o mnohých svätých manželoch. Tito, keď nemajú deti, nezpáchajú hriech, ponevác zaslúbili večitú čistotu, o ktorej sv. Pavel hovorí, že je milšia pred Bohom. jako stav manželský. Hriech, a to smrteľný hriech páchajú len tí manželia, ktorí ani večitú čistotu nezaslúbili, ani není sú neplodní a predsa nemajú deti, alebo len jedno-dve majú, ponevác mať nechcú. A hriech ten tým bol by väčší, keď dieťa v lône matkynom bolo by už počaté a oni by upotrebili prostriedky, aby dieťa neprišlo na svet. Cirkev tento hriech dala medzi «Zadržané hriechy».

Zadržané hriechy menujeme tie, ktoré len biskup a od biskupa na to nariadení kňazi môžu odpustiť. Teda bársktorý kňaz nesmie dať rozhrešenie takým manželom, ktorí s násilnosťou na tom pracovali, aby počaté dieťa neprišlo na svet. V takom páde rozhrešenie môže dať len kňaz, ktorý od biskupa má k tomu dovolenie. Takíto kňazi sú dekani a potom kvardiani fran-tiškánski a vôbec predstavení aj druhých rehol-níkov.

Dívajte sa, áno, dívajte sa len, manželia a manželky katolicke, jak ohavný je to hriech, keď nektorí v stave manželskom nechcú mať detí. Dívajte sa len, ani každý kňaz nemôže dať rozhrešenie od tohoto diabolského hriechu! Jak špatný a ohavný musí byť tento hriech! A čo činí ho tak veľkým a strašným?

Čítajte len pozorne a hneď uvidíte, odkiaľ pochádza veľkosť tohoto hriechu.

Nechceť mať v stave manželskom deti alebo prekaziť, aby počaté už dieťa na svet prišlo, preto je ošklivý hriech, pretože Boha pristavuje v stvorujúcej práci. Boh by chcel, aby čo viac ľudí bolo, aby láska jeho čo najviac sa vyliat mohla. A hľa, tí hriešni manželia nechcú deti, teda rozkázal chcu Bohu, aby On lásku svoju nerozdeľoval. Je to veľká opovážlivosť a nevďačnosť proti Pánu nebies a zeme! Ale je to veľká neláska aj proti bližnému. Každý človek chce žiť. Ako by nie, veď pekný je ten život. A hľa, tí hriešni rodičia nechcú dať život dieťaťu. Nechcú mať deti. Neprinďe im na myseľ, že keby ich rodičia takí neludskí boli bývali, ako sú oni, ani oni by neboli na svete. Oni sú radi na svete, prečo teda závidia ten svet ich vlastným deťom? Není toto neláska, není toto zhubenosť až nižšie zviera? Pohliadnite na zvierence! Rozumu, duše nemajú, nevidia ale u nich, že by potomkov nechceli mať. A hľa, človek, ktorý sa pýši, že je dieťa božie, ani toľko lásky nemá čo jej má zviera a nechce mať v stave manželskom dieťa. Není to potupa a neludskosť? A ošklivosť tohoto hriechu tým viacej vzrastá, čím viac aj rozmyšľame nad príčinami, ktoré ho spôsobujú.

Mnohé manželky preto nechcú mať deti, lebo že vraj potom by ztratili krásu. Či ale krásu tela a tváry je prednejšia ako krásu srdca a duše? Tvár a telo zhynie, duša ale žiť bude, Matky, ja myslím, že pred Bohom vždy je lepšie, keď duša je pekná! Druhí zas preto nechcú mať deti, lebo že vraj to je veľká starosť. Pane Bože, čo není so starosťou spojené tu na tomto svete? Aj ten každodenný chlieb jieme so starosťou, prečo práve len deti by mnohí chceli mať bez starosti? A potom keď sú deti aj starosť, sú ony aj radosť, veľká radosť pre rodičov ktorí si ich dobre vychovávajú.

Najviac je ale tých, ktorí preto nechcú mať deti, lebo že vraj potom by sa majetok roztrhal, že človek by stal sa chudobným. Človek by sa chudobným stal! Nuž či bohatstvo je už všetko? To nikto neverí. Ponevác prinďe hodina, v ktorej zbadá človek, že bohatstvo ho nespasí. Prinďe každému smrteľná hodina. Tam bude ležať matka alebo otec, ktorí len preto nechceli

mať deti, aby nezchudobneli. Tam ležia a nešťastliví sú. Celé ich bohatstvo leží v truhlách a neteší ich. Obstanú ich samé cudzé tváre. Darmo čakajú na laskavý pohľad. Není ho. Deti nemajú, nemá ich kto tešiť. O, jak vďačne by títo nešťastlivci celý ich majetok dali, keby mali deti, ktoré by ich pohladkaly a laskave sa pýtaly: «Čo vás bolí, otecko alebo matka moja milá?» O, jak nešťastliví ste manželia, ktorí len pre bohatstvo nechcete mať deti, pomyslíte si na smrteľnú posteľ. Kto vás bude opatrovať, kto vám tam dá slovo lásky? Není sú lepší ani tí rodičia, ktorí len jedno alebo najviac len dve deti chcú mať. Vedia oni, či im žiť budú? Stál som ja už pri takej umrčej truhle, v ktorej ležalo jedinátka rodiny. Bolo tam plaču a kvílenia. Mlyny božie melú pomaly, ale iste.

Kristus Pán veľmi miloval malúcke deti. A preto aj povedal: «Nechajte ku mne prísť malúckých, pretože takýchto je kráľovstvo nebeské». O vy manželia katolícki, ktorí máte vieru, máte srdce a v tom srdci lásku ku Kristu Pánu, neodstraňujte od neho tie malúcke, obojte sa deti, veď takých je kráľovstvo nebeské. Nebojte sa biedy, neľakajte sa starosti, zadržte len v stave manželskom ten príkaz boží: «množte sa a zaplňte zem». — Nebojte sa, keď ste sa vy vyživili, vyživí sa aj deti vaše, lebo «keď dá Pán Boh kravičku, dá On aj trávičku».

(Pokračovanie nasleduje.)

To i to.

Častokrát sa stáva, že vlamač, ktorý na to ráta, že v schránke sv. Antona paduanského najde kopy peňazí, oklame sa v svojom očakávaní, lebo schránka bola prázdna. Tak pochodili aj francúzski freimaureri, na ichž rozkaz shabaný bol majetok tamojších kongregácií. Vláda freimaurerská na to ráta, že tí vyhnaní mníši vládnu sa na tisíc millionov frankov. Rozposlala teda likvidátorov, ktorí poverení boli s popisom a s odpredajom majetkov mnichov a mníšiek. A likvidátori výtečne rozumeli sa tomuto remeslu. Jedon lepšie kradol ako druhý. Majetl kňazské odpredali svojim súdruhom za ľavnú cenu, alebo dali im ich zdarma. Celé húfy zlodejov a lúpežníkov zbohatly pri popise cirkevných majetkov francúzskych. Teprv, keď už

likvidátori skončili prácu, vyšlo na javo, že tí francúzski mniši a kňazi dosť chudobní boli, lebo všetok ich majetok už aj s budovami obnášal asi 90 millionov frankov, na čom bolo 60 millionov dlhu a tak štátu pripadlo iba 30 millionov.

To je veru malá summa. Koľkí freimaureri sa tam prerátali a zklamali? Aká potupa stihla Francúzsko skrze túto lúpež? Stydeť sa môže pred celým svetom, že k vôli 30 millionom frankov dopustilo sa takej lúpeže. A za tie kmínstva a krádeže, ktorých sa likvidátori, ablegáti, ministri, sudcovia a Boh vie kto ešte, dopustili, na koho kričia? Pfuj freimaureri! Oni oslavujú veľkú francúzsku revolúciu, že vraj uskutočnila troje slachetných myšlienok: rovnosť, bratstvo a volnosť, a hľa, oni, čierni rytieri, v mene volnosti vyhnali z Francúzska svojich vlastných spoluobčanov a okradli ich v mene rovnosti. Tieto zásady hlásajú aj naši freimaureri, súc v najužšom spojení s ich francúzskymi súdruhmi. Aj oni chcú v mene volnosti a bratstva kradnúť a zbíjať majetky, ktoré nám katolíkom prináležia. Podľahneme im? Odpovedajte bratia katolíci, ktorí ste tak lahostajní a nesvorní tam, kde by ste silní a svorní byť mali. Freimaureri veru spolu držia. Tí sa neštvú, lež jednomyselne idú proti nám, ochraňuj nás Bože, aby nás nepremohli.

*

Ubohé Rakúsko nevie kam z konopí. Od dávnych rokov trvajú tam národnostné trenice. Opravdový boj vede jedna národnosť proti druhej, chcú čím viac si vymôcť na úkor druhej. Všetci chcú byť prví a silní. Česi a Moravci nenávidia Nemcov, Nemci Čechov a Moravcov, Taliani Nemcov, Slovinci Talianov. Nehľadia oni ani na vlasť, ani na cisára. Ich heslom je utlačiť nepriateľa a vymôcť si čím viac rečových práv.

Že aký spor panuje medzi rakúskymi národnosťami, vidieť to v ríšskej snemovni vo Viedni. Tam bývajú škandále, zvady a neraz i bitky ako v dedinskej krčme. Rakúski politikovia to mysleli, že všeobecné volebné právo vyrovná protivy medzi rakúskymi národnosťami a že snem bude práceschopný. Uviedli teda tí múdri a prozreteľní páni do života všeobecné volebné právo a čakali zázraky. Lež čo sa stalo? Snem,

ktorý na základe všeobecného hlasovacieho práva vyvolený bol, nevie pracovať pre národnostné škriepky a nesváry. Lenže Rakúsko aj bez snemu môže jestvovať, lebo na základe 14. §-u obdrží jako krajinský rozpočet, tak aj riadny kontingent nováčkov (rekrútov). U nás po takýchto zvadách nastúpi ex-lex.

Pomery Rakúska upozorňujú nás na to, že všeobecné právo volebné nevyrovná protivy národnostné a nenie ono základom blahobytu obyvateľstva ktorejkoľvek krajiny. My nie sme nepriatelia všeobecného práva volebného, ba žiadame ho pre náš ľud, my len tie obavy prechováme v sebe, že všeobecné právo volebné nezmení neblahé pomery Uhorska na prajné. Budúcnosť istotne dá nám za pravdu.

*

Jednu zvláštnosť má naše milé Uhorsko a to je stoličná administrácia. Na túto zvláštnosť v jej terajšej sústave veru nikto nemôže byť pysný v Uhorsku. Stoličná administrácia, ktorú v rukách majú fõišpáni, ališpáni, slúžnovci, slovom celá stoličná perepuť nazdáva sa, že ona nie je k tomu, aby stolicu spraviedlive a zákonnite riadila, lež aby vláde mungov dovážala. Ano, stoliční páni zväčša myslia si, že sú na to, aby kortešovali za vládnych kandidátov a aby preháňali, trýznili, pokutovali ľud, ktorý proti svojmu presvedčeniu — hoc mu aj peniaze núkajú za to — nechce hlasovať na liberálneho munga. Pracovať mali by tí páni v tých stoličných úradoch, nuž a či pracujú? Možno, že najde sa medzi nimi aj taký, zväčša ale zahálajú, v karty sa hrajú, honia zajacov a divákov, administráciu ponechajú však na hajducha. Áno, máme aj také stolice, kde úradníci zhola nič nepracujú, ba ani sa len neobzrú na kanceláriu. Tam je hajduch, nech vysluhuje pravdu, nech vybaví stránky. Zatiaľ zabávajú sa páni stoličiar. Veď Uhorsko je natoľko šťastná krajina, že ľahko udrží kopa lenivcov a darmožráčov. Veď tí dosť pracovali pri voľbách, nech si oddýchnu do nových volieb. Kortešácia totiž neni tak ľahká robota. Dlho treba nahovárať sedliaka, zakiaľ podľahne a prisľúbi notárovi alebo slúžnemu, že bude hlasovať na liberála. A s tým odbavená je stoličná administrácia. Ministerpredseda zasmee sa, keď mu fõišpán mel-

Vstal z mrtvých! Neni tu!

duje, že v jeho stolici isté je vífazstvo liberálnej strany. Föišpán ale pochválí slúžnovecov, že výtečne pracovali, po čom nasleduje odpočinok a mulatság.

Je tomu skutočne tak, že páni stoličiarri tvoria jednu rodinu. Sú oni potomkovia, zkrachovaných zemanských familií. Pri stolici hladajú útočište a chlebiček a vôbec ho aj najdú. Pán

föišpán je otcom tejto rodiny, ktorá tak výtečne riadi a spravuje stolicu. On je strýkom, bratánkom, ujčokom, kmotrom, švagrom, svatom úradníkov.

Nenie div, že páni stoličiarci sú tak usilovní že sa skoro potrhajú v práci. Volia ich stoliční výborníci. A kto sú to? Zväčša židáci a úradníci. Tí nikdy nehlasujú proti föišpánovi a proti liberálom. Nenie div, že v daktorých stolicach — na príklad v Hunyadskej — stoličná administrácia v posmech je vystavená a že pre bedárov sossbierané milodary — v Satmárskej a Zempliuskej — len vtedy rozdajú medzi hladujúcich keď noviny píšu o týchto škandáloch. Veru na čase je sreformovať stoličnú administráciu a povyháňať zo stolic darobných a ľudu neprajných bašov.

POLITICKE CHYRY.

Slobodní murári a židi.

Pod panovaním liberalizmu v Uhorsku nado všetko zmohlo sa slobodné murárstvo a židovstvo. Slobodní murári zaplavili všetky výnosné úrady celej verejnej správy, ešte aj pri vyšších a najvyšších súdoch. Tak ďaleko to išlo, že poriadnu službu dostať mohol u nás len taký človek, ktorý bol freimaurer, teda slobodný murár. Bezbožná slobodomurárska sekta cítila aj svoju moc a vládu a vplyv svoj uplatňovala v zákonodárstve a na celom poli verejného života. Pod liberálmi vynesené zákony krajinské nasiaknuté sú duchom freimaurerským. Toho zrejším dôkazom sú zákony cirkevno politické, civilné matriky a sobáše. Slobodných murárov freimaurerov v ich bezbožných cieľoch mohutne podporovalo židovstvo. Židovstvo totiž tvorí najväčšiu časť uhorského freimaurerstva. Jedna časť tejto tajomnej sekty pozostáva totiž z neveriacich kresťanov, bohužiaľ aj z katolíkov bez viery a druhá časť sú zas sami židáci. Táto driečna spoločnosť vytýčila si za cieľ vyhubiť kresťanstvo v Uhorsku a v prvom rade vykorieniť vieru katolícku. Preto už aj freimaureri na

celej čiare robili plány, ba ešte aj v ich novinách nestydate žiadali aby v školách zakázané bolo vyučovanie náboženstva a aby štát sekularizoval, odobral všetky majetky cirkevné. V kresťanskej ľudovej strane ale slobodní murári trafili na svojho majstra! V krajinskom sneme teda tam kde treba, krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Karol Huszár a Štefan Haller odhalili celú tajomnú a nanajvyš záhubnú prácu slobodných murárov. Reči týchto krajinských vyslancov vzbudily pozornosť celej verejnej mienky nielen Uhorska, lež aj cudzozemska. V záujme kresťanského obyvateľstva a proti slobodným murárom i terajšia liberálna vláda prinútená bude teraz zakročiť tak že zničenie nadvlády slobodných murárov bude najnovšie víťazstvo kresťanskej ľudovej strany.

Stoličné cesty.

Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany za každej príležitosti naliehal na to, aby vláda konečne starala sa o opravu stoličných ciest, ako tiež aj o to, aby v stolicach potrebné nové cesty boli shotovené a otvorené. V ministerstve obchodu vypracovali už praeliminár opravu a rozmnoženia stoličných ciest a poslali ho každej stoličnici v krajine. Vyhodili dľa možnosti značný obnos každému vidieku krajiny a tak stolice o krátky čas budú môcť zostaviť program opravovania a stavania ciest, tak na tento ako i na budúci rok. Len aby potom daktoré stolice opravovanie a stavanie ciest nedaly do prenajmu židákovi.

Zo snemovne.

Pred veľkonočnými prázdninami 8. apríla v poslednom zasadnutí snemovne pri pojednávaní rozpočtu ministerstva vnútra vyslanec kresťanskej ľudovej strany Anton Beszkid za všestrannoj pozornosti rečnil o neriadoch, aké panujú pre nesriedenosť obecnej, dedinskej správy a Karol Huszár interpelloval finančného ministra v tej záležitosti, že pri správe podniku teplíc sv. Lukácsa od roku 1903 štátnu pokladnicu ukrátili o 336.000 korún. Interpellant žiadal prísne zakročenie v tejto záležitosti odhalenej korrupcie.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

BESEDNICA.

Jurkov kožuch.

Velkonočná udalosť.

Poviem hneď popredku, že najnevinejšia šata na svete je kožuch. Vzdor toho však, že je to tak nevinná šata, povstaly pre ňu mnohokrát potrzky, zvady, ba ešte i bitky. Neraz ale kožuch vyrovnal aj nesvornosť a nepriateľstvo.

Jurko Lieskovec mal početnú familiu. A v tejto mnohokrát tak dlho sa vadili, kým Jurko neobliekol kožuch a od tej minútky panoval po všetkých kútoch hlboký pokoj, ktorý ani valaška ani motyka porušíť viac nemohly.

Spomenuté zvady v Jurkovej familii začaly sa ale zvlášte pre jeden kožuch. Jurko Lieskovec totiž mal príčinu mnoho si žiadať od Pána Boha, medzi týmito vecami ale najviacej si žiabal a Pána Boha prosil o pekný kožuch. Chcel on mať kožuch hrubou čiernou baraninou futrovaný, ktorý by ho zohrieval od Michala až do Ducha. Myslel on vždy nato príslovie. «do Ducha nezpušťať sa kožucha».

Jurkov kožuch ako mal byť znútra teplý, tak zvonka mal byť pekný, žltý ako šafran a nemaly na ňom chýbať vyšivane najkrajšie kvety. Takýto kožuch žiadal si Jurko dychtively od Pána Boha. Ostatné veci, ako role, voly, niekoľko papierových tisíciek, to všetko bolo síňi pred Jurkom.

Neraz už aj proboval sa jednať o pekný kožuch, židáci ale ako by sa všetci bláznili, keď predávajú pekný kožuch. Pýtajú zaň tolko, že i ten najľahkomyseľnejší gazda storázy poškrabe sa za uchom, prvej než by vzal do ruky budillár. Jurko Lieskovec nikdy sa nemohol zjednať s nemilosrdnými židákmi.

Lepšie pochodila jeho žena. Bolo to práve vo veľkom týždni, keď vustrkovskí čižmári šli domov z jarmoku v susednom meste. Jarmok im zaiste zle vypadol, bo všetci dudrali, že teraz židia už aj čižmy robia vo fabrikách a že svet nemá peňazí, bo všetko zhltnú porcie a že keď to tak pojde, poriadny človek dnes-zajtra ani krpce si nebude môcť kúpiť.

Keď už ale čižmári dudrali a neboli spokojnými s ich osudom, čo mali povedať kožušiar?

Starý známy kožušiar Gabriš Moržányi doviezol na jarmok niekoľko kožuchov a nepredal z nich ani jedného. Zajedno preto, že teraz aj židáci kupčia s kožuchami a ľud ako slepý za týmito beží, zadruhé preto, ponač nemyslel na to, že veru na jar ťažko sa dakto odhodlá aby si na leto pekný kožuch kúpil. Ľuďom veru ne-

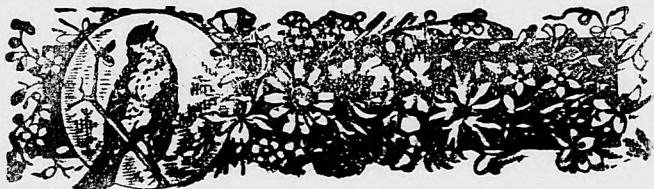
príde na rozum, že kožušiar aj cez leto musí žiť a keď sa kožušiarstvo naučil, nemôže ísť za murára.

Náš kožušiar bol celkom zronený, tým viacej, že sa mu peniaze minuly do posledného haliera. Krčmy on nikdy neobluboval a len znútnosti, keď išiel z jarmoka išiel kedy-tedy k židovi do krčmy aby tam prenocoval. Teraz ale, keď ani haliera nemal vo vaku, na toto ani myseľ nemohol a preto sa odhodlal, že pojde do dediny, či by tam kde z kresfanskej lásky prenocovať nemohol.

Tak prišiel do domu Jurka Lieskovec. Gazda nebol doma a gazdina ako dobrá kresfanská duša vďačne ho prijala. Myslela si, že sa chudiak aspoň trochu zohreje v tomto chladnom jarnom počasi a že tanier teplej polievky mu tiež nebude škodiť.

Moržányi bol veľmi povdačný za všetko a pomaly rozviazal sa mu jazyk. Dal sa rozprávať ak ťažký osud majú teraz kožušiar. Chodia po jarmokoch a zvlášte pre židov ničeho nemôžu predať, doma ale hladujú deti a teraz cez veľkonočné sviatky ozaj nevie čo začať a kde mu hlava stojí.

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Všetkým cteným čitateľom a čitateľkám «Kresťana» prajeme s týmto veselé sviatky.

Pápežské vyznačenia. Svätý otec pápež Pius X. za pápežského praeláta vymenoval Vincenta Stieber opáta farára budapeštianskeho sv. Terezie. Štefan Breyer arcibiskupský obradník a Béla Turi redaktor novín «Alkotmány» vyznačení sú hodnosťou pápežských komorníkov.

Dedič nemeckého trónu vo Viedni. Knieža Fridrich Vilhelm dedič nemeckého trónu a jeho manželka knižna Cecilia v nedeľu 9. apríla prišli do Viedne na návštevu jeho veličenstva kráľa Franca Jozefa I. a nasledujúci deň odcestovali do Berlína.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbric z príležitosti 25-ročného jubilea od Ferdinanda kráľa bulharského dostal telegrafické pozdravenie s výrazom vřúcneho blahoželanania. — Dr. Melchior Takáč, praelát praemonštratských kňazov odcestoval do Veľkého Váradinu, kde prehliadol tamojší kláštor a gymnázium praemonštratské účasť bral na kongregácii marianskej a peknou rečou povzbudzoval mládež k nezklatnej oddanosti ku Cirkve a k horlivému nasledovaniu katolíckeho života. — Ján Hamar, professor tunajšej hlavnej reálky v tunajšom čitateľnom katolíckom kruhu hlboko poučnú prednášku držal 9. apríla. — Deň 11. apríla, akoby deň potvrde-

nia zákonov r. 1848, padol v tomto roku na vutorok veľkého týždňa, poďakujúca slávnostná sv. omša preložená je preto na 24. apríla. — V meste vypukol šarlach, následkom čoho zatvorili viacej škôl. — Na chlieb chudobných sv. Antona Paduanského a na domoveň sv. Jozefa istý bezmenný daroval 20—20 korún. — *Bodrogkőújfalú*: Tunajší horlivý farár a vicedekan Jozef Káger v svojej filialke 24. marca utvoril katolícky spolok mládeže s 42 členami. — Dekanátsky okres siksovský vo svojom 3. apríla vydržiavanom zasadnutí, utvoril okresný kruh katolíckych učiteľov a ten ako ostatné kruhy v spojení stojí so všeobecným kruhom katolíckych učiteľov stolice abaujskej.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: V šárišskej stolici vydržiavali assentírky: 1—4. apríla v okrese hétharšskom, v Sabinove 6—10., v Bajdíjove 12. apríla. V bardijovskom okrese budú assentírky 19—21. apríla, vo felsővizközskom okrese 26—28. apríla, v giraltskom okrese 30. apríla a 1—2. mája, v Prešove 4—5., v prešovskom okrese 6—10., v levočskom okrese 11—12. mája. Ku assentírkam má sa dostať 6412 rekrútov, najviacej v bardijovskom okrese, totiž 1288 a najmenej v Sabinove totiž len 88 rekrútov. — Onedlho začnú tu stavať novú kasárňu a nový palác pre kráľovský súd. — V tunajšom grécko-katolíckom kostole 7. apríla usporiadaná bola verejná poklona prevelebnej sviatosti oltárnej, za ktorej príležitosti slávnostnú kázeň držal dr. Mikuláš Rusznák professor bohoslovía. — V tunajšom kráľ katolíckom gymnáziume veľkonočnú sv. spoveď a náboženské cvičenia odbavovali 6—8. apríla. — Grécko kat. professori praeparandie 2. apríla pekné náboženské prednášky zariadili vo veľkej dvorane praeparandie. — Cez Veľkú Noc vyjdú tu nové katočke noviny pod menom Sáros. — Grécko-katolícki učitelia biskupstva prešovského 27. apríla vydržiavajú shromaždenie, na ktorom utvoria spolok grécko katolíckych učiteľov. — *Sztankahermány*: Obľúbený odpust sedmybolestnej Panny Marié odbavovaný bol tu 7. apríla vo veľkých rozmeroch. Ku sv. spovedi pristúpilo mnoho národu. Slávnostnú kázeň držal Viktor Szalai duchovný z Aboša a sv. omšu slúžil Jozef Lacza kaplán zo Sabinova. — *Harapkó*: Veľký vichor s búrkou zúril tu 3. apríla. Hrom zabil usilovného gazdu Jozefa Liptáka po ktorom ostalo 10 sirôt. Hrom uderil aj do topola v obci Stankahermány, v obci Láska ale a v okolí padol veľký hrad, krupec.

Chýry zo Spiša. V Markušovciach následkom vybúšenia gazolinu minule povstal oheň, zhorela Holländerová krčma, židovská škola a židovská modlitebňa. — V našej stolici odovzdali minulého roku vrchnostiam 1725 zmijových hláv; za každú dala vrchnosť 50 halierov odmeny. — Levočský knihvizačský pomocník Štefan Pollag, ktorý už 28 rokov robí usilovne a statočne u Reiszsa, od ministra obchodu dostal 100 korún odmeny a uznajúcu listinu. — Podhradský obuvnícky pomocník ktorý už 29 rokov pracuje u Jána Kolčaka, za svoju vernosť, usilovnosť a statočnosť tiež sa stal účastným

takej odmeny. Hľa, predsa sa leu odplatí poriadnym byt, to mnoho razy už aj svet odmieňa tým hojnejšie ale jednúc Pán Boh vo večnosti. — Jurský mlynár Franc Spesz ztratil sa ešte 22. januára. Dňa 18. marca pri Nižných Ružbachoch vyhodila ho rieka Popräd. Zaiste v opilom stave padol do potoka v Jurskom a zamrzol, sňah ho zakryl a keď sa začalo topiť, rozvodnený potok vzal ho do Poprádu. — V Novej Vsi veľký pijak Jozef Wrana dňa 29. marca v smrtnici obesil sa na kríž. V tú noc svoju ženu tak zbil, že bola polmrtvá, svoju dcéru ale popíchal sem-tam nožom a v tom domnení, že obidve usmrtil, i sám si vzal život. — V Slatvine za r. k. učiteľa vyvolili Mikuláša Mlakaiho účinkujúceho v šárišskej obci Roskovány. — Jarné polné roboty sa u nás už začaly a to už aj v Magure, kde pre tohoročný neobyčajne veľký sňah svet tak myslel, že len dakedy v máji začne orať. Dňa 4. apríla ale znovu sa ukázala v Magure zima, tohoto dňa napadlo 14 centimetrov sňahu.

Noví kanonici. Jeho veličenstvo kráľ Justina Bielického, farára v Podolí (Leszété, st. nitrianska) a Vilhelma Guzsvenitza, správcu ostrihomskej präparandie vymenova za čestných kanonikov ostrihomskej arcikapitule.

Výbuch prachárne v Baňskej Bystrici. V stredu 5. apríla na úsvite udalo sa v Baňskej Bystrici hrúzyplné nešťastie. V Laskomerskej doline sú totižto tri prachárne, z pomedzi týchto najväčšiu, ktorá prislúchala Adolfovi Dobákovi, vyhodilo do povetria a nesmierna sila výbuchu na kusy roztrhala majiteľa mlyna a jeho dvoch robotníkov, celú osadu ale obrátila v rummy. O katastrofe z Baňskej Bystrice došla nasledujúca podrobnejšia zpráva: V stredu na úsvite rachot nesmierneho výbuchu zobudil zo spánku obyvateľov mesta Baňskej Bystrice. Od výbuchu otriasly sa domy, ačkoľvek sa výbuch udal na pol hodiny od mesta. Po výbuchu hustý tmavošedý oblak dymu vystupoval do výšky. Hneď sa vedelo, že sa výbuch udal v niektorej z pomedzi troch prachární v Laskomerskej doline. V troch prachárňach pre spoločnú armádu shotovujú pušný prach a najväčšia z pomedzi nich prislúchala Adolfovi Dobákovi. Osemnásť metrických centov hotového pušného prachu mali odovzdať áráru. Táto zásoba a ešte asi 5—6 metrických centov nevysušeného pušného prachu vybúšila, zničiac celú osadu a roztrhajúc na kusy majiteľa mlyna i jeho dvoch robotníkov Ondreja Snopku-Klinčoka a Mateja Zimmermana. Títo robotníci obidvaja boli ženatí. Zimmermanna oplakáva vdova a šesť sirôt, Klinčoka ale vdova a päť dietok. Že čo zapríčinilo katastrofu, to sotva možno ustáliť. Len to je isté, že Dobák rano pred 5. hooinou zobudil svojich robotníkov a kým sa títo obliekali, išiel do susiarne, kde pre robotníkov chystal potrebný material. O päť minút pušný prach vybúšil. Na miesto nešťastia prví došli policajný kapitán Hollaky a podkapitán Horváth a vyrukovala celá polícia a ohňohasičia. Sila výbuchu tak roztrhala telá troch nešťastných obetí, že sotva možno

z nich najst jednotlivé čiastky. Výbuch ovocné stromy na osade vytrhol aj s koreňami, ba doľámal aj jedle na pravom boku doliny. Zaujímavé je, že sa pred tridsiatimi rokami v Holeschovskej prachárni udala celkom tejto podobná katastrofa, ktorej tiež majiteľ prachárne a dvaja robotníci padli v obeť.

Krakovský biskup knieža kardinal Puzýna v tieto dni slávil 25-ročné jubileum svojho biskupstva.

Terajšie obyvateľstvo Rakúska obnáša 28,457.898 duší to jest o 2.417.190 viac ako pred 10 rokami a domov je 3.870.958. prirast 8 percentov. V Galícii býva teraz 8 millionov ľudí, v Čechách 6,760.000, v Dolnom Rakúsku s mestom Wiedeň 3,500.000.

Prvá ženská v parlamente norvéskom. V Kristianii, hlavnom to meste Norvégska minule vyvolili za ablegáta učiteľku Annu Rogstad.

Spojené Štáty Americké pred 10 rokami mali 76.303,487 obyvateľov a teraz majú 88,566.000.

HOSPODÁRSTVO.

Kedy sa majú behať kravy?

U nás v Uhorsku je všeobecným zvykom, že malí gazdovia takmer na pospol na jar sa dajú teliť svojim kravám. A veru zvlášte zo stanoviska dôchodku toto není výhodné. Mnoho výhodnejšie je, keď sa kravy v jaseň telia.

Ten gazda, ktorému sa kravy v jaseň telia, od 100—400 litrov viac mlieka nadojí od jednej kravy, ako ten gazda, ktorému sa kravy na jar telia. A toto pre malého gazdu znamená toľkú výhru, ktorú neslobodno nechať bez povšimnutia.

Prečo dávajú kravy, ktoré sa v jaseň otelia, viac mlieka, ako na jar otelené kravy, toho príčiny sú nasledovné:

Jestli sa krava včasne na jar oteli, krava sa skoro dostane na pašu, alebo ju krmime zeleným krmom ešte aj vtedy, keďby aj na suchej krme veľa mlieka dávala. Krava celé leto dobre dojí, gazda teda cez leto má mnoho mlieka, ale to vieme, že mlieko v lete nemá veľkú cenu. Potom v jaseň, keď kravu chytíme na suchú krmu, krava odrazu začne prisúšať, lebo od suchej krme by jej mlieka aj tak odbývalo. Naproti tomu ale jestli sa nám kravy v jaseň telia, krava cez zimu bude dobre dojíť a to vieme, že mlieko na jar má väčšiu cenu.

Na jar, keď kravu chytíme na zelenú krmu, mlieka

jej práve pre toto nebude ubúdať a tak krava na každý pád aspoň o mesiac o dva dlhšie bude dojíť, ako keby sa na jar otelila.

Mnohé pokusy dokazujú, že v jaseň otelená krava od 100—400 litrov viac mlieka dá ako tá, ktorá sa na jar oteli. Hlavnějšíu výhodou jasenného telenia kráv ale je to, že krava cez zimu dáva veľa mlieka, keď je ono veľmi hľadané a má veľkú cenu, kdežto na jar otelená krava cez leto dáva veľa mlieka, keď mlieko má menšiu cenu, ba vôbec ho ani zpeňažiť nemožno. Pri jasennom telení sa kráv teda nielen že je viac mlieka, ale ho gazda aj lepšie môže zpeňažiť a vôbec viac utrží zaň ako pri jarnom telení.

Jasenné telenie ani telafu není na škodu, ba mu je práve na osoh. Asíce preto, lebo gazda cez zimu má viac času starať sa o teľa, opatrovať ho, má viac zrna preň, teľa sa nedostane veľmi mladé na pašu, kdežto pri jarnom otelení už niekoľko týždňov staré telce vypustia do zahrady, ba aj na pašu, alebo mu dávajú zelenú krmu, čo pre jeho vývin vôbec není výhodné.

Teraz bude teda čas pustiť kravy pod býkov, jestli totižto chceme, aby sa nám kravy v októbri alebo novembri otelily.

Vzdúch a svetlo v maštaliach.

Zdarný chov dobytky je zaiste len tak možný, keď sú maštale dľa určitých, zdraviu zvierat zodpovedajúcich pravidiel zariadené. Pri sriadení maštál treba hlavne na to dávať pozor, aby bolo v nich dost svetla. Jako človeku osoží čerstvý vzduch, tak aj zvieratá potrebujú mnoho čistého povetria, v ktorom sa čím menej uhličitej kyseliny nachádza. Ako je známe, pri dychaní spotrebuje sa kyslík a zviera vydychuje uhličitú kyselinu; jestli ale v maštali niet zdravého vzduchu nadošťač, spotrebuje sa kyslík za krátky čas a rozmnoží sa kyselina uhličitá, čím sa dýchanie stane ťažším. Keď musí dobytok stále v takomto vzduchu žiť, tým podkopávame zdravie dobytky a stane sa náchylným ku tým najdôraznejším nemociam. Preto sa musíme starať o to, aby zdravé povetrie malo do maštale voľný prístup. Keď je dobytok za dlhší čas v mavej maštali, ostane lenivým a ospanlivým. Pre túto príčinu nesmieme do tmavých maštál umiestniť zápražný, zvlášte ale nie taký mladý dobytok, pri ktorom sa na dokonalý vývin svalov a kostí hľadí. Vo dne je zvieratám svetlo nevyhnutelne potrebné. Svetlo ale nech nevniká do maštale príliš silne, lebo to zas zraku dobytky škodi a vyrušuje ho z pokoja, ktorý je po práci veľmi potrebný. Nech sú otvory na maštaliach čo možno najvyššie, aby ostré paprsky slnca nepadaly rovno na zviera, čo môžeme docieľiť aj tým, že opatríme obloky šedým alebo barvisým sklom.

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubor a hlavy? Prechladol ste alebo sná prievanom zaprí činil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bolasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobr. Tucat na próbu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kost olná-ulica č. 18. (Záhreb stól.)

DOPISY.

Z Malaciek (prešp. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Z našich krajov už dávno, predávno nečítal som ničoho v našom Kresťane; prosím preto, ráčte uverejniť týchto niekoľko mojich riadkov.

Čo musím v prvom rade na vedomie dať mojim drahým bratom je to, že všetci čo u nás majú príležitosť čítať nášho Kresťana, nevedia dosť prenachváliť reč, ktorú za náš ubohý ľud povedal v krajinskom sneme vyslanec Szmrecsányi. Nejedna aj čo predtým ináč smýšľal, škrábe sa včul v hlavu a hovorí: takých vyslancov my potrebujeme ako má ľudová strana. To sú chlapi na mieste! Tí nebúchajú na prázdno do sveta a pred voľbami nesľubujú ešte i hviezdy z neba, lež pracujú zaň svedomite. Hej drahí bratia! hrozne sme sa prehrešili proti sebe samým skrze to, že náš okres za nič prenič odtrhol sa od ľudovej strany. Veru už u nás mnohí dali sa na pokanie a keby kresťanskí občania po celej krajine nahliadli že nemajú pevnejšej a istejšej opory ako je ľudová strana, dozili by sme sa v Uhorsku šťastlivého Aleluja.

S kresťanským pozdravom

Verný ľudák.

***

Z Rakovej (trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Nemôžem sa sdržať a musím vám opísať ak veľmi sa u nás ľudia smejú nad tým trenčianskym processom. Čím viacej sa ale ľudia nad tým smejú, tým viacej pájedia sa liberáli. Haňbia sa a chodia ako oparení. Takí ľudia ozaj, čo opovázia sa tak hnusne napádať našich duchovných, nezasluzia iného, len aby im z daleka vyhýbal každý poriadny človek. Naši liberáli sa tak uviedli na posmech, že podobného u nás ešte nikdy nebolo. Z tohoto processu majú sa aj naši ľudia naučiť, aby si vážili a vysoko ctíli svojich duchovných a nikdy ne slyšali na liberálov, ktorým nič není svätého. Zatláram

ale môj list a všetkým dobrým ľuďom srdečne prajem šťastlivé sviatky.

Pravdomluv.

***

Spišsko-sobotský okres.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráčte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Kresťane».

V obciach spišsko-sobotského slúžnovského okresu počet obyvateľov je nasledujúci. Prvé číslo označuje počet obyvateľov pred 10 rokami a druhé terajší počet obyvateľov.

Nižná Lesná 429—452, Nižná Šuňava 749—691, Batizovce 817—785, Krajavny 616—618, Felka 1120—1352, Vyšná Šuňava 660—649, Filice 240—201, Fanovce 258—228, Gerlachovce 460—579, Kubachy 1668—1705, Vikartovce 1400—1404, Lándsásötfalu (Sv. Ondrej, Horka, Kišovce, Primovce, Mikulášovce) 377—371, Lučivna 468—447, Mühlenbachy 385—592, Mateovce (pod Tatrami) 980—1610, Mengusovce 386—354, Veľký Slavkov 930—931, Šavnik 920—902, Štola 233—280, Stráža (Pri Popráde) 580—590, Švabovce 306—325, Spišská Sobota 853—966, Teplica 1002—975, Hranovnica 1244—2249, Hozelce 164—202.

S Bohom

Statistikár.

Rozmary a Žarty.

Na marši. — Pán kapitán, už nemôžem ďalej, mám nohu odretú! — ohlási sa vojak.

— Hodte si teda teľa na voz — odvetí mu kapitán.

— Teľa je nie choré, ale ja.

*

Zubný lekár. — Prosím vás — osloví jeden vidinčan s poviazanou hlavou jedného pána — ráčte mi povedať, kde býva zubný lekár.

— Choďte len až po roh ulice, tam už počujete kričať ľudí, čo im zuby trhá!

*

Kto ja šetrný. — Vy ste boli, pán zať, veľmi nešetrný, keď ste toľko dlhov na moje konto narobil!

— Ba práve som bol veľmi šetrný, pán svokor, lebo som vám pred sobášom o dlhoch nehovoril ani slova.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarochách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Spisy redakciou odporúčané.

Utešená knižočka 60 strán obsahujúca, ktorej nápis zneje: «Deň prvého prijímania a návod ku dobrej spovedi», vyšla z pera dra Jozefa Janda (Nyitrapereszlény). Cena 10 hal. Nadovšetko teraz pred Velkou Nocou, keď sa deti pripravujú ku sviatostiam pokania a oltárnej, odporúčame ju katechetom, učiteľom rodičom. Po dokonáлом návode ku dobrej spovedi podáva pôvodca 20 utešených dejín a či udalosti, v ktorých jakoby prstom bolo ukazané požehnanie dobrého prijímania a kľatba svätokrádežného prijímania. Žiadne školské dieťa by nemalo byť bez tejto neoceniteľnej knižočky, ktorá je povolaná prekaziť nejednu svätokrádežnú spoveď a nehodné prijímanie. Úplnou dôraznosťou a horúcou láskou ku dieťkam prosíme o rozširovanie tejto znamenitej knižočky. *Jozef Koník*, podučiteľ.

U **lékarníka V. Eugena Feller** dorábané pôvodné lieky potrebujú skoro v každom dome po celom svete. Objednanie týchto pôvodných liekov v obrovských rozmerosh. zmožňuje tak lacné ceny, že na príklad 1 tucet pôvodného balzamu stojí 2 koruny. Za 5 korún dostať 2 tucety franko, keď objednanie pošle sa punktove na adresu lékarníka V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Zahreb. stol.)

Odkazy redakcie.

Sz. P. Otázočný preklad posial nikde nebol uverejnený.

Alfonsko. Šťastlivé sviatky! Pište ako stojíte na vasích stranách s Jednotou.

F. K. K., J. K. Sz., Št. St. P. Radostné Aleluja

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kreštana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezažovali. Odberateľov «Kreštana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok ... .. 4 koruny,

na pol roka ... .. 2 koruny,

na štvrt roka ... .. 1 koruna.

Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kreštana.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 8. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor.	23:05—24:05
» stolnobelohradská, nová...	«	22:90—23:85
» peštianska, nová	«	23:00—23:95
« banátska, nová... ..	«	22:90—23:90
Raž prvotriedna	«	16:20—16:30
« druhotriedna	«	16:05—16:15
Jačmeň nový, prvotriedny	«	16:50—17:00
Ovos prvotriedny	«	17:50—18:00
« druhotriedny	«	17:10—17:40
Kukurica	«	11:60—12:00

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:10	17:60	17:10	16:50	16:10	15:40	14:70
č.		7	7 ¹ / ₂	8			
K.		13:90	11:90	7:20			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	9:50—9:15
« hrubé... ..	«	9:10—9:40
Fazula veľká biela	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	«	23:00—24:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5:00—5:20
« « ružové	«	5:40—5:60
« « žlté	«	6:80—7:00
Proso	«	.....
Datelinové sáme , červená datelina	kor.	170:00—180:00
« « lucerna	«	146:00—190:00
Mak	kor.	66:00—70:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27:00—28:00
Hrach lúpaný	kor.	46:00—55:00
Rasca (kmin)	«	68:00—.....
Konopné sáme	«	22:00—23:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	154:00—155:00
« « vidiecka	«	.....
Slanina mestská 4-kusová	«	146:00—147:00
« « 3-kusová	«	151:00—152:00

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor.	82:00—82:50
« kockový	«	84:50—84:50
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	47:00—48:00
Spiritus raffinovaný, odanený vo veľkom	«	177:00—178:00

Spolu so sudom.

5000 metrov plátna a látiek na pranie

elegantné, echtfarby, bez chyby, z fabričného skladu každého týždňa poostále, predávam nižie dôrobnej ceny: bielené domové plátna, kanafasse, kommisoxfordy, rozličnej farby látky na šaty, blúze, košele, zefire, satiny, modré tlačieniny, köper, batisty a mnohé iné. Posielam po jednom bale 40—50 v dĺžke 3—12 metrov za 18 korún. — Pri dvoch baloch zasielka franko

ANTON MARSCHIK mech. kadleská fabrika

GISSHÜBEL 5, pri Neustadt n/a. Mettau.

Fabričný sklad rips a plátených látiek.

Nezodpovedné vždy priam zpiatky a navrátim peniaze.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

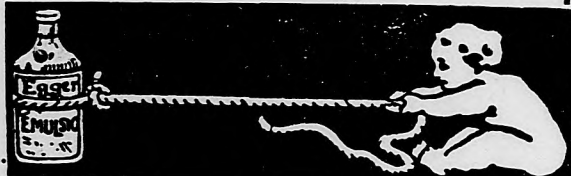
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K.; polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrátkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Slabé diet'a tistne
Slabé diet'a svalnatie
Slabé diet'a kostnatie
Slabé diet'a pevnie

jestli pečlivá matka, nemocou zoslabenému dieťaťu užívať dá norveuským rybacím olejom miešanú a ochrannou známku opatrenú

pravú „Egger“-Emulsiu

ktorá soslňuje kosti a prispieva ku tvoreniu svalov. Tento rybací olej následkom nedostatčného vývinu zkrpatelé deti ako aj zoslábnutí, málokrvní, dospelí ochotne užívajú, bo chuť a vôňa tohoto lieku neupominajú na rybací olej.

K dostaniu v každej lekárni.

Cena pôvodnej fľašky 2 kor.

Tri fľašky za šesť korún, pri poprednom doručení peňazi posielka franko.

Nádor lekáreň, Budapest, VI., Váci-körut 17.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na náš
časopis.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drápané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.—. Lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s postovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

Hirdetmény.

Gyorsvonat feltételes megállitása Szakály-Högyész állomáson.

A budapest-keleti p. u.-on fumei vonalon február hó 15-től bezárólag október hó 31-ig forgalmban levő, Fiuméből este 7 óra 55 perckor induló és Budapest keleti p. u.-ra másnap délelőtt 9 óra 35 perckor érkező gyorsvonat folyó évi március hó 1-től kezdve Szakály-Högyész állomáson reggel 6 óra 43 perckor utasok fel- és leszállása céljából feltételesan megállitatik.

Budapest, 1911. febr. 27.

Az igazgatóság.

Oznamený prijíma

administracia

„Krestan“

■ ■ Budapest, ■ ■

Szentkirályi-u. 28.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostížiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zaharvit' netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Ľudovú pút do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchností cirkevných a predstavenstva rádu sriaďuje P. Ferdinand Kaizer, duchovný rádu sv. Frantiska a komisár svätej zeme. Odchod z Budapešte 1. augusta 1911. — Návrat 23. augusta. **Ceny:** pre 500 pútnikov: Do Jeruzalema I. trieda 425 korún. Aj do Nazareta I. trieda 505 korún. II. trieda 365 korún. Aj do Nazareta 445 korún. III. trieda 225 korún. Aj do Nazareta 305 korún. Jestli by do 1. mája prihlásilo sa menej pútnikov ako 500, ceny sa zvyšia a vtedy koštuje: I. trieda 700 korún, II. trieda 550 korún, III. trieda 350 korún. **V týchto cenách obsahuje sa:** 1. Železničná a loďná karta z Budapešte do Jeruzalema a zpiatky. 2. Z Triestu do Jaffy zaopatrenie na lodi bez liehových nápojov. 3. V svätej zemi úplné zaopatrenie s vinom. 4. Výdavky za voz pri výlete do Betlehema. 5. Výdavky za voz pri výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení lode a návrate na loď. 7. Z Jaffy po Triest úplné zaopatrenie bez liehových nápojov. 8. Výdavky za prehliadnutie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún) za navštívenie svätých miestností nachodiacich sa v rukách turkov jeruzalemských. Povinnosť k úplnému zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty:** Budapest—Triest—Jaffa. (Tu zostúpia z lode tí, ktorí nesúčastnia sa na púti do Nazareta a pod vedením duchovného z rádu sv. Frantiska idú do Jeruzalema, kde prehliadnu sv. miesta, kým ostatní pútnici vrátia sa z Nazareta) Caifa—Hora Karmelská—Nazaret (tu pobavenie sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat; v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k mŕtvému moru) Jaffa—Triest—Budapest. **Prihlasy:** Prihlásiť sa možno do 1. mája jedine u P. Ferdinanda Kaizer (Budapest, II. okres, Marjit-körut 23. číslo), z ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielka 3 veľké alebo 6 stredných fľašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.